

CODEX ALIMENTARIUS

Havrane¹, T.

Codex Alimentarius u doslovnom prijevodu s latinskog znači "zakon o hrani". Obuhvaća niz općih norma i posebnih norma za sigurnost hrane (Codex Standards)* čiji je cilj zaštita zdravlja potrošača i osiguravanje poštenih postupaka u trgovini hranom. Hrana koja se stavlja na lokalno tržište ili izvoz mora biti sigurna i dobre kvalitete. Također, hrana ne smije prenositi organizme koji uzrokuju bolest životinja ili biljaka.

Povjerenstvo Codex Alimentarius sa sjedištem u Rimu, Italija, međunarodna je organizacija koju su 1961. godine zajednički osnovale dvije organizacije Ujedinjenih naroda: FAO (Food and Agriculture Organization – Organizacija za hranu i poljoprivredu) i WHO (World Health Organization – Svjetska zdravstvena organizacija). Njegov zadatak je da provodi i podupire razradu i uspostavu definicija i zahtjeva za hranu, da pomaže u njihovom usklađivanju i na taj način olakšava međunarodnu trgovinu. Većina svjetske populacije živi u 171 državi koje su članice Codex Alimentarius i koje sudjeluju u stvaranju Codexovih norma i vrlo često ih primjenjuju na nacionalnoj ili regionalnoj razini.

Iako Codex Alimentarius norme nisu obvezatne, vrlo su važne jer se temelje na čistoj znanosti. Kada je prikladno, Svjetska trgovinska organizacija (WTO) upućuje na Codexove norme pri rješavanju sporova u trgovini hranom ili prehrambenim proizvodima. Nacionalni i regionalni zakoni i norme gotovo uvijek uzimaju Codexove norme kao početnu točku. Utjecaj Codex Alimentarius proširio se na

¹ Mr.sc. Tea Havranek, dipl. ing., Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo, Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb

*Te dokumente treba razlikovati od međunarodnih norma koje se pripremaju u međunarodnoj organizaciji ISO (International Organization for Standardization)

Racionalizacija u svakoj točki

**Branše
trebaju
specijaliste**

**Softver za poduzeća,
specijaliziran za pojedine struke**

s integriranim praćenjem podrijetla
prema EU UREDBI 178/2002

Smanjite drastično svoje troškove
EOP-kompletnim rješenjem s inte-
griranim logističkim konceptima za

- Klanje & rasijecanje
- Meso & kobasičarski proizvodi
- Perad & divljač
- Riba & delikatese

Odlučite se sada za osiguranu
budućnost svog poduzeća!

Mi smo tu za Vas:

CSB-System
INTERNATIONAL

CSB-System AUSTRIA GmbH, A-1120 Beč
Tel: +43 (0)1 8158283, Faks: +43 (0)1 8158283-25
office@csb.at, www.csb-system.com

sve kontinente i njegov je doprinos zaštiti zdravlja potrošača i poštenim postupcima u trgovini hranom nemjerljiv.

CODEXOVE NORME SU OPĆE ILI SE ODOSE NA POJEDINU VRSTU NAMIRNICA

Codex Alimentarius ima tisuće dokumenata, od onih općih koji se mogu primijeniti na sve namirnice do onih koji se primjenjuju samo na određene namirnice ili prehrambene proizvode. Opće norme uključuju one za higijenu, označivanje, zaostatke pesticida i veterinarskih lijekova, nadzor uvoza i izvoza i certifikacijski sustav, metode analize i uzorkovanja, aditive u namirnicama, kontaminante, prehranu i hranu za posebne načine ishrane. Pored toga tu su i specifične norme za sve tipove namirnica i prehrambenih proizvoda, koje obuhvaćaju svježe, smrznuto i prerađeno voće i povrće, voćne sokove, žitarice i mahunarke, masti i ulja, ribe, meso, šećer, kakao i čokoladu, mlijeko i mliječne proizvode.

KAKO SE IZRAĐUJU CODEXOVE NORME?

Codex Alimentarius uspostavlja i održava Povjerenstvo Codex Alimentarius koje je međuvladino tijelo u kojem sve države članice imaju pravo glasa. Različiti stručni odbori odgovorni su za izradu nacrtu norma koje prihvaća Povjerenstvo Codex Alimentarius.

Izrada norma započinje kada vlada koje države ili neki od odbora Codex Alimentarius predloži izradu određene norme. Ako Povjerenstvo Codexa (ili njegov izvršni odbor) odobri izradu norme, tada Tajništvo Codex Alimentarius piše prijedlog nacrtu norme i šalje ga svim vladama država članica na razmatranje. Primjedbe razmatra određeni Codexov odbor, koji, kada je tekst norme gotov, predstavlja taj tekst Codexovom Povjerenstvu kao nacrtu norme. Ako Povjerenstvo usvoji taj tekst kao nacrtu norme, on se šalje vladama radi davanja primjedbi u nekoliko koraka što rezultira konačnim nacrtom nakon kojeg slijedi Codexova norma. Broj koraka varira od pet do osam, a sustav je načinjen tako da predstavlja što je moguće širi konsenzus. Postupak izrade Codexove norme može trajati nekoliko godina. U međuvremenu, određeni odbor uz potporu Tajništva poboljšava i prilagođava pojedinosti prema zahtjevi-

ma. Ponekad se pojedini korak u pripremi norme ponavlja. Kada Povjerenstvo Codexa usvoji normu, ona se dodaje Codex Alimentariusu, svjetskom "zakonu o hrani".

Povjerenstvo Codex Alimentariusa sastoji se od brojnih odbora: 9 odbora koji se odnose na opće teme, 11 odbora za pojedine proizvode, 3 ad hoc međuvladine skupine, kao i 6 regionalnih koordinacijskih odbora koji su osnovani kako bi pomogli u prepoznavanju prednosti i spornih pitanja u posebnim područjima.

Sastanci pojedinih Codexovih odbora uvijek se održavaju u određenim državama (domaćini odbora).

Domaćini Codexovih odbora:

Opći odbori – „horizontalni odbori“:

- Odbor za opća načela (Francuska)
- Odbor za označivanje hrane (Kanada)
- Odbor za metode analize i uzorkovanja (Mađarska)
- Odbor za higijenu hrane (SAD)
- Odbor za zaostatke pesticida (Nizozemska)
- Odbor za aditive hrani i kontaminante (Nizozemska)
- Odbor za nadzor uvoza/izvoza i certifikacijski sustav (Australija)
- Odbor za nutricionizam i hranu za posebne dijetalne namjene (Njemačka)
- Odbor za zaostatke veterinarskih lijekova u hrani (SAD)

Odbori za određene vrste hrane – „vertikalni odbori“:

- Odbor za masti i ulja (UK)
- Odbor za ribu i riblje proizvode (Norveška)
- Odbor za mlijeko i mliječne proizvode (Novi Zeland)
- Odbor za svježe voće i povrće (Meksiko)
- Odbor za proizvode od kakaoa i čokoladu (Švicarska)
- Odbor za šećer (UK)
- Odbor za prerađeno voće i povrće (SAD)
- Odbor za biljne proteine (Kanada)
- Odbor za žitarice, mahunarke i leguminoze (SAD)
- Odbor za higijenu mesa (Novi Zeland)

- Odbor za prirodne mineralne vode (Švicarska)

Koordinacijski odbori:

- Afrika (Maroko)
- Azija (Koreja)
- Europa (Republika Slovačka)
- Latinska Amerika i Karibi (Argentina)
- Sjeverna Amerika i sjeverozapadni Pacifik (Samoa)
- Bliski Istok (Jordan)

Ad hoc međuvladine skupine (Intergovernmental Task Force)

- Sokovi od voća i povrća (Brazil)
- Stočna hrana (Danska)
- Hrana dobivena biotehnologijom (Japan)

Republika Hrvatska, kao država članica Codex Alimentarius, uključila se u rad Povjerenstva Codex Alimentarius 1994. godine.

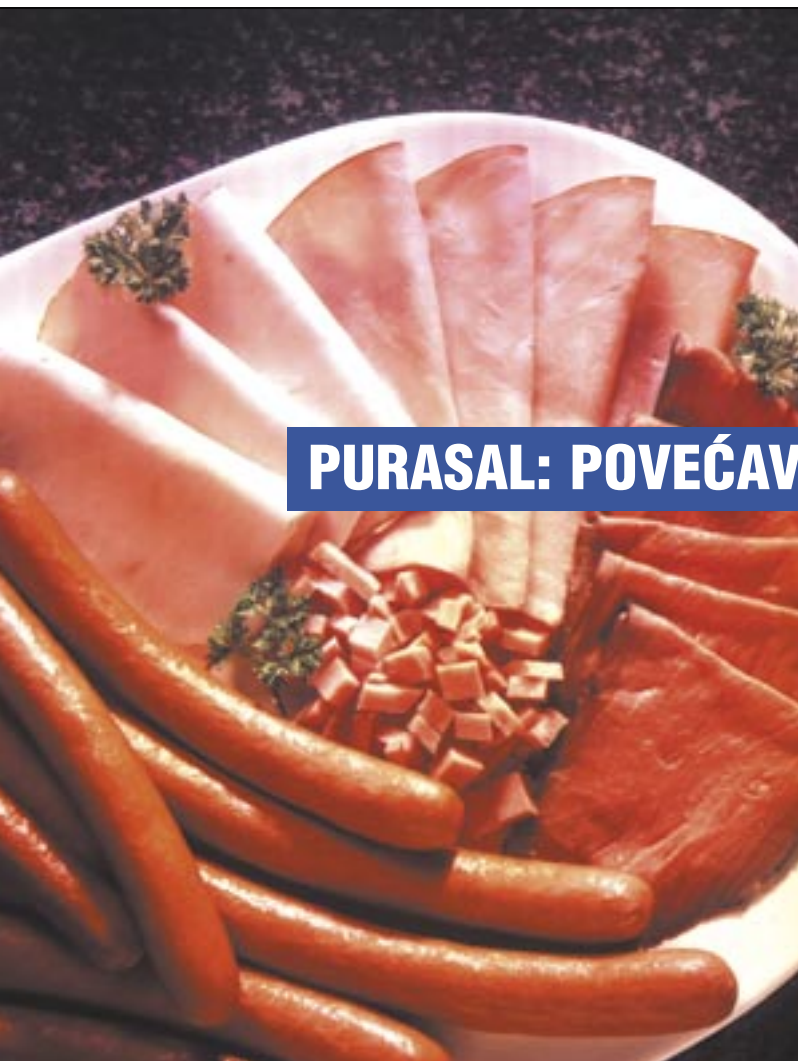
CODEX KONTAKTNA TOČKA

Da bi omogućilo stalnu vezu s državama članicama, Povjerenstvo je u suradnji s nacionalnim vladama pojedinih država osnovalo Codex kontaktne točke. Državni je zavod za normizaciju i mjeriteljstvo 1994. godine određen kao **Codex kontaktna točka** u Republici Hrvatskoj.

Neke države članice imaju nacionalne Codex odbore koji usklađuju sve nacionalne aktivnosti u području hrane. Ovaj odbor je uvijek vladino tijelo. Republika Hrvatska dosad nije osnovala nacionalni Codexov odbor, ali se njegovo osnivanje uskoro očekuje.

Codex kontaktna točka

Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo
Ulica grada Vukovara 78
10000 Zagreb
Tel: +385 1 610 60 05
Fax: +385 1 610 93 20
Email: ured.ravnatelj@dznm.hr ■

PURASAL® prirodni natrijev i kalijev laktat koriste se u proizvodnji mnogih proizvoda od mesa, stoke za klanje i peradi. Osnovne osobine PURASAL-a su:

- Povećava održivost proizvoda
- Poboljšava senzorska svojstva proizvoda
- Inhibira razvoj patogenih bakterija
E. coli.-*C. botulinum*-*L.monocytogenes*

PURASAL: POVEĆAVA MIKROBIOLOŠKU STABILNOST

THE SOURCE YOU CAN DEPEND ON

American Barrings Corporation

Representative office Vienna
AUSTRIA
Tel./Fax: + 43 1 600 4125
E-mail: abc.map@chello.at

PURAC bioquímica

Montmeló (Barcelona)
SPAIN
Tel.: +34 93 568 63 00
Fax: +34 93 568 39 55
E-mail: psp@purac.com

www.purac.com